

ORZECZENIE

Podatnicy odzyskają VAT nawet po trzech latach – przełomowy wyrok NSA

Przedsiębiorcy, którzy do tej pory nie mogli skorzystać z ulgi na złe długi tylko ze względu na upływ trzyletniego terminu, powinni rozważyć złożenie korekt deklaracji podatkowych za okresy mieszczące się w ogólnym, pięcioletnim terminie.

ROBERT NOGACKI

radca prawny, partner
zarządzający w Kancelarii
Prawnej Skarbiec

Przedsiębiorcy mogą teraz odzyskać VAT od niezapłaconych faktur nawet po upływie ustawowego trzyletniego terminu. Naczelny Sąd Administracyjny orzekł, że krajowe ograniczenia czasowe są niezgodne z dyrektywą unijną, co otwiera drogę do odliczenia podatku w ramach ogólnego, pięcioletniego terminu na korektę deklaracji.

Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z 20 marca 2025 r. (sygn. I FSK 1258/21) uznał, że polskie przepisy ograniczające możliwość skorzystania z ulgi na złe długi w VAT do trzyletniego terminu są niezgodne z unijną dyrektywą. To fundamentalna zmiana dla tysięcy przedsiębiorców, którzy dotychczas tracili możliwość odzyskania podatku tylko dlatego, że upłynął ustawowy termin na korektę deklaracji. Zgodnie z nową interpretacją firmy mogą teraz występować o ulgę w ramach ogólnego, pięcioletniego terminu na korektę VAT, nawet jeśli od wystawienia nieopłaconej faktury minęły ponad trzy lata. Jest to szczególnie istotne dla przedsiębiorców zmagających się z niesolidnymi kontrahentami, którym odmówiono wcześniej prawa do korekty podstawy opodatkowania i odzyskania podatku tylko ze względu na formalne ograniczenia czasowe.

Ulgę na złe długi

Zgodnie z art. 89a ust. 1 ustawy o podatku od towa-

rów i usług podatnik może skorygować podstawę swojego opodatkowania VAT oraz podatek należny, jeśli nieściągalność jego należności od kontrahenta została co najmniej uprawdopodobniona. Co to oznacza? Jeśli przedsiębiorca sprzedał towar lub usługę i wystawił fakturę, której w całości lub części nie uregulował dłużnik, to w zakresie tej nieuregulowanej, nieściągalnej części płatności przedsiębiorca może dokonać korekty swojego zobowiązania w VAT. Art. 89a ust. 2 pkt stanowi, że korekty może dokonać pod warunkiem, że od daty wystawienia faktury nie upłynęły trzy lata, licząc od końca roku, w którym została wystawiona.

Termin na korektę deklaracji

Właśnie w przedmiocie polskich uregulowań ulgi na złe długi wypowiedział się NSA w przywołanej sprawie. Dotyczyła ona przedsiębiorcy,

której mowa w art. 89a ustawy. Ale naczelnik urzędu skarbowego odmówił uwzględnienia jego wniosku. Powołując się na treść art. 89a ust. 2 pkt 5 ustawy VAT, wskazał, że termin na dokonanie korekty VAT w ramach ulgi na złe długi za nieściągalne należności z 2015 r. upływał z dniem 31 grudnia 2017 r. (termin dwuletni liczony od końca roku wystawienia faktury obowiązywał do 30 września 2021 r., od 1 października 2021 r. dłuższy, trzyletni termin wprowadziła nowelizacja ustawy o VAT). Przedsiębiorca złożył korektę w sierpniu 2018 r., a więc po terminie.

Co mówi dyrektywa VAT?

W lutym 2020 r., po bezskutecznym odwołaniu do dyrektora izby administracji skarbowej, przedsiębiorca złożył skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, opierając ją na przekonaniu, że w jego spra-

” W wyroku z 20 marca 2025 r. NSA uznał, że ustanowiony w art. 89a ust. 2 pkt 5 ustawy o VAT dwuletni wówczas termin (od 1 października 2021 r. trzyletni) na skorzystanie z ulgi jest niezgodny z art. 90 ust. 1 dyrektywy VAT

który przed sądem gospodarczym dochodził od dłużnika zapłaty należności z faktur z 2015 r. Na początku 2018 r. uzyskał korzystny wyrok z klauzulą wykonalności. Jednak postępowanie egzekucyjne z majątku dłużnika okazało się bezskuteczne i w lipcu 2018 r. uległo umorzeniu. Miesiąc później przedsiębiorca dokonał korekty deklaracji VAT, powołując się na ulgę, o

wie powinien znaleźć zastosowanie art. 90 ust. 1 dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej. Stanowi on, że w przypadku nieściągalności płatności podstawa opodatkowania jest stosownie obniżana na warunkach określonych przez państwa członkowskie. W przepisie tym nie ma określonego żadnego

terminu na skorzystanie z ulgi na złe długi.

Sąd oddalił skargę przedsiębiorcy

Do postępowania przed WSA przyłączył się rzecznik praw obywatelskich, który stając po stronie przedsiębiorcy, zwrócił się do sądu o uwzględnienie jego żądań lub ewentualnie o skierowanie w tej sprawie pytania prejudycjalnego do Trybunału Sprawiedliwości UE. Ponieważ WSA nie przychylił się do ża-

nia podatkowym oszustwom. Mając na uwadze charakter i cel instytucji ulgi na złe długi – która nie służy oszustwom ani nieprawidłowościom przy poborze podatku – trudno dopatrzeć się zasadności wprowadzania takich ograniczeń w zakresie możliwości skorzystania z niej.

Ważny wyrok dla firm

Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 20 marca 2025 r. ma fundamentalne znaczenie dla wszystkich polskich

” Uznanie niezgodności krajowych ograniczeń czasowych z dyrektywą unijną potwierdza wyższość prawa UE nad regulacjami krajowymi w kwestii podatku VAT

dań rzecznika i jednocześnie oddalił skargę przedsiębiorcy, RPO postanowił wnieść skargę kasacyjną do NSA.

Niezasadne ograniczenia

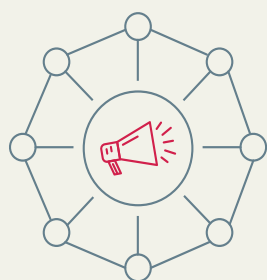
W wyroku z 20 marca 2025 r. NSA uznał, że ustanowiony w art. 89a ust. 2 pkt 5 ustawy o VAT dwuletni wówczas termin (od 1 października 2021 r. trzyletni) na skorzystanie z ulgi jest niezgodny z art. 90 ust. 1 unijnej dyrektywy VAT. Organy nie mogły więc odmówić przedsiębiorcy prawa do skorzystania z ulgi po upływie tego terminu. Dlaczego? Regulację dotyczącą ulgi na złe długi należy bowiem rozpatrywać przez pryzmat art. 273 dyrektywy. Nakazuje on państwom członkowskim ograniczać warunki, jakie muszą spełniać podatnicy, aby z niej skorzystać, tylko do tych niezbędnych dla zapewnienia prawidłowości poboru podatku VAT oraz zapobiega-

przedsiębiorców, którzy zmagają się z niesolidnymi kontrahentami. Uznanie niezgodności krajowych ograniczeń czasowych z dyrektywą unijną potwierdza wyższość prawa UE nad regulacjami krajowymi w kwestii podatku VAT.

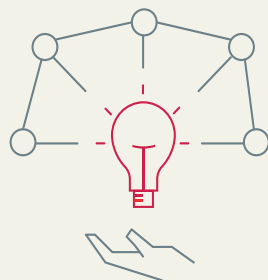
Przedsiębiorcy, którzy do tej pory nie mogli skorzystać z ulgi na złe długi tylko ze względu na upływ trzyletniego terminu, powinni rozważyć złożenie korekt deklaracji podatkowych za okresy mieszczące się w ogólnym, pięcioletnim terminie. Jest to szczególnie istotne w obecnych warunkach gospodarczych, gdy płynność finansowa stanowi kluczowy element stabilności biznesu.

Orzeczenie NSA nie tylko umożliwia odzyskanie zapłaconego wcześniej podatku, ale także przywraca zasadę sprawiedliwości podatkowej, zgodnie z którą przedsiębiorca nie powinien finansować budżetu państwa z podatku od należności, których nigdy nie otrzymał. / ©

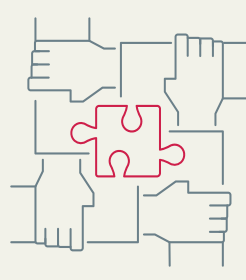
Sieć kancelarii prawnych — kancelarie rp-

wspieramy
twój
marketing

wspieramy
rozwój twojego
biznesu

wspieramy
rozwój twojego
zespołu

Sprawdź jak zostać
Partnerem Sieci

kancelarierp.pl